

POLGÁRI KOLLÉGIUM

Polgári Szakág

Az Ítéltáblai Határozatok című folyóiratban 2012. évben megjelent határozatok

ÍH 2012/1/21.

- I. Alaptalan a feltűnő aránytalanságra hivatkozása annak a félnek, aki a megtámadott szerződés megkötésekor tisztában volt az érintett kötelezett cég gazdasági helyzetével, annak alapján tette meg az ajánlatát, és kötötte meg az ajánlatban szereplő ellenértéken a szerződést.
- II. Ilyen esetben a PK 267. számú állásfoglalás alapján a tényleges forgalmi érték meghatározása szükségtelen, ezért megalapozottan utasítja el a bíróság az igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó felperesi indítványt.
- III. A másodfokú eljárásban előterjesztett beszámítási kifogás csak akkor bírálható el, ha azt az ellenfél elismeri, vagy ha a beszámítani kért követelés az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően járt le [*Ptk. 201. § (2) bek.; Pp. 247. § (3) bek.*].
(Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.504/2011/5.)

ÍH 2012/1/22.

- I. A méltányos elégtételt biztosító kártérítés [Pp. 2. § (3) bekezdés] olyan önálló, kártérítési felelősséget megalapozó anyagi jogi szabály, mely teljes körűen rendezi az alapjogi sérelem esetén érvényesíthető jogkövetkezményt, ezért alkalmazásához más polgári jogi szabályok felhívása szükségtelen.
- II. Az alapjogok sérelmének vizsgálata során a kifogásolt eljárásban hozott határozatok jogszerűsége, érdemi megalapozottsága nem bírálható felül. Azt pedig, hogy sérült-e a per tisztességes lefolytatásához vagy az ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog nem az egyes eljárási szakaszok illetve eljárási cselekmények viszonylatában, hanem a peres eljárás egésze tekintetében kell értékelni.
- III. A bírói függetlenség lényege, hogy az ügyben eljáró bíró ítélezési tevékenységével összefüggésben mind a külső hatalmi jogkör gyakorlásával, mind a bírói szervezeten belüli befolyásolással szemben garanciát kapjon arra, hogy a jogszabályokat önállóan, függetlenül értelmezheti és alkalmazhatja. Egy adott polgári perben azonban a bíróság a perrendtartás szabályai szerint köteles eljárni, így a felsőbb szintű bíróságnak az új eljárásra vonatkozó utasításai nem jelentenek jogellenes beavatkozást a független ítékezésbe.
[*Pp. 1. §, 2. § (1), (2), (3) bekezdés, 121. § (1) bekezdés, 213. §, 215. §, 252. § (2), (4) bekezdés, 275. § (5) bekezdés; 1989. évi II. törvény 2. § (2), (3) bekezdés; 1993. évi CXIV. törvény 6. §; 64/1998. (XII. 31.) FVM rendelet 13. § (1) bekezdés*]
(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.539/2011/15.)

ÍH 2012/1/23.

- I. Az eltitkolt jövedelem kártérítésként való érvényesítése nem áll összhangban a jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás követelményével és joggal való visszaélésnek minősül. Amennyiben a károsult sem a balesetet megelőzően, sem a baleset után elért jövedelmei tekintetében nem nyújtott be adóbevallást, és nem fizetett személyi jövedelemadót, jövedelemveszteség megtérítése iránti igényt eredményesen nem érvényesíthet.
- II. A részteljesítések elszámolása és a marasztalás összegének kiszámítása a bíróság feladata, melynek elvégzésére – jogszabályi lehetőség hiányában – nem lehet a feleket feljogosítani illetve kötelezni. Amennyiben a jogosult eltérően nem rendelkezik, a bíróság a Ptk. szabályai szerint számolja el a részteljesítést és az ítélet rendelkező részében végrehajtásra alkalmas módon határozza meg a marasztalási összeget.

[Ptk. 4. § (1), (4) bekezdés, 5. § (1)-(2) bekezdés, 290. §, 293. §, 339. § (1) bekezdés, 346. §, 356. § (1) bekezdés]

(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.019/2011/5.)

ÍH 2012/1/24.

Amennyiben a biztosító a kár felmérésével és rögzítésével kapcsolatban fennálló, a biztosítási szerződésben meghatározott kötelezettségeit elmulasztja és ezzel megakadályozza, hogy a vele szerződő fél a kár összegére vonatkozó bizonyítási kötelezettségnek eleget tehessen, a mulasztását az együttműködési kötelezettség megsértésével megvalósított szerződésszegésnek kell értékelni.

[Ptk. 4. § (1) bekezdés, 5. § (4) bekezdés, 277. § (4) bekezdés, 318. § (1) bekezdés, 339. § (1) bekezdés, 359. § (1) bekezdés, 536. § (1) bekezdés, 548. §]

(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.283/2010/3.)

ÍH 2012/1/25.

- I. A visszavásárlási jog gyakorlása az eladó egyoldalú jognyilatkozatával történik, az adásvételi szerződés ezzel a jognyilatkozattal jön létre. Ellenkező szerződési kikötés hiányában ettől az időponttól követelheti a vételárat a jogosult, az erre vonatkozó elévülési idő ekkor kezdődik [Ptk. 365. § (1) bek., 374. §].
- I. Elévült követelés bírósági úton történő érvényesítése kizárt, a megalapozott elévülési kifogás a kereset elutasítását vonja maga után [Ptk. 324. § (1) bek., 325. § (1) bek., 326. § (1) bek.]¹

(Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.321/2010/4.)

ÍH 2012/1/33.

- I. Annak eldöntésekor, hogy a társadalmi szervezet határozata törvénysértő-e a törvény rendelkezéseinek megtartása mellett azt kell vizsgálni, hogy a keresettel támadott határozat meghozatalánál betartották-e az alapszabályban, illetőleg esetleges egyéb belső szabályzatban előírt rendelkezéseket. Amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy a keresettel támadott határozat az alakszerű

¹ A Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.20.488/2011/4. sz. ítélete a döntést hatályában fenntartotta.

előírások megsértésével született, ez önmagában indokolja a törvénysértő határozat megsemmisítését.

- II. Ha az alapszabály nem tartalmaz arra vonatkozóan rendelkezést, hogy mi a következménye annak, amennyiben a tagság egyharmadának írásbeli kérelme alapján az elnök a közgyűlés összehívási kötelezettségét nem teljesíti, a tagok nem jogosultak a közgyűlés összehívására, mivel sem az alapszabály, sem a törvény nem jogosítja fel erre őket [1989. évi II. törvény (Etv.) 3. § (1) bekezdés, 6. § (1) bekezdés, 10. § (1) bekezdés].

(Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.525/2011/4.)

ÍH 2012/1/35.

- I. Nincs helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának az alperes téves megnevezése miatt, ha az alperesi névváltozásról a felperes a keresetlevél benyújtása előtt nem szerezhette tudomást.
- II. Nem minősül pontatlanul meghatározottnak az ingóságok kiadására irányuló kereseti kérelem, ha a kiadni kért ingóságok listái az árukészletre vonatkozóan felvett, raktári nyilvántartási adatlapok alapján készültek [Pp. 121. § (1) bek. b) és e) pontja, 124. § (2) bek. a) pontja és 130. § (1) bek. i) pontja].

(Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.534/2011/3.)

ÍH 2012/1/36.

Sajtó-helyreigazítási perekben a keresetindítási – anyagi jogi jellegű – határidő számításánál a helyreigazítási kérelem sajtószerv részére történő kézbesítésének időpontja az irányadó és nem a helyreigazítási kérelem kézbesítéséről szóló postai tájékoztatás kérelmező részéről való tudomásszerzésének időpontja [Pp. 130. § (1) bekezdés h) pont, 157. § a) pont, 343. § (1) és (3) bekezdés, 344. § (2) bekezdés; 4/2003. PJE].

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.771/2011/4.)

ÍH 2012/1/38.

Ingatlanrész elbirtoklására irányuló kereset elbírálásának előkérdése a telek megoszthatósága. Ha az erre irányuló közigazgatási eljárás megindítását a felperes az elsőfokú bíróság kifejezett tájékoztatása és felhívása ellenére nem kezdeményezte, a másodfokú eljárásban már nem nyílik lehetőség a per tárgyalásának e célból történő felfüggesztésére a telekalakítási eljárás jogerős befejezéséig. A per eldöntésének ugyanis nem lehet előkérdése olyan kérelem elbírálása, amely nem képezheti a másodfokú eljárás tárgyát [Ptk. 121. § (1)-(2) bekezdés; Pp. 3. § (3) bekezdés, 141. § (2), (6) bekezdés, 152. § (1) bekezdés, 235. § (1) bekezdés].

(Fővárosi Ítéltábla 17.Pkf.26.080/2011/3.)

ÍH 2012/2/67.

A választottbírói kikötés – mint szokásostól eltérő rendelkezés – akkor tekinthető a felek között létrejött megállapodásnak, ha azt az általános szerződési feltételekre vonatkozó törvényi előírás szerint a másik fél megismerte és kifejezetten elfogadta. A választottbírói eljárását ily módon kikötő általános szerződési feltétel – mint jogszabály előírásainak megfelelően meghatározott feltétel – nem minősül

tisztességtelen kikötésnek. Az ilyen kikötés tisztességtelenségének megítélése körében a 93/13/EGK Irányelv rendelkezéseinek közvetlen alkalmazására nincs lehetőség. [Ptk. 7. § (2) bek., 200. § (2) bek., 205/A. §, 209. §, 209/A. §; 1994. évi LXXI. tv.] (Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.259/2012/2.)

ÍH 2012/2/72.

A tulajdoni igény érvényesítésének előfeltétele a tulajdonjog fennállása. Az ingatlan tulajdonjogának átruházására irányuló szerződés alapján keletkező, a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése iránti követelés nem tulajdoni, hanem kötelmi igény, melynek érvényesítésére az elévülés szabályai vonatkoznak. [Ptk. 115. § (1) bek., 117. § (3) bek., 324. § (1) bek., 326. § (1) bek., 327. § (1)-(2) bek.] (Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.22.002/2010/5.)

ÍH 2012/2/73.

- I. A vételi jogot alapító szerződés tárgya nem dologszolgáltatás, hanem egy adásvételi szerződés létrehozására irányuló egyoldalú alakító jog létesítése. A vételi jog alapításával a felek nem ruháznak át tulajdonjogot, ezért ingókra alapított opciós megállapodás semmissége nem alapozza meg az ingó kiadása iránti igényt.
- II. Az opciós szerződés megkötését megelőző állapot helyreállítása iránti kereset nem jelenti szükségképpen a vételi jog gyakorlása folytán létrejött adásvétel érvénytelensége iránti igény érvényesítését is.
- III. Az elévülés megszakítására olyan jognyilatkozat alkalmas, amelyből kitűnik egy meghatározott követelés érvényesítésének szándéka, beazonosítható a követelés alapjául szolgáló tényállás illetve jogviszony.

[Ptk. 234. § (1) bek., 237. § (1) bek., 326. § (1) bek., 327. § (1) bek., 375. § (1) bek.] (Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.285/2011/3.)

ÍH 2012/2/75.

- I. A közbeszerzési eljárás szabályainak megsértésével kihirdetett nyertes pályázóval kötött szerződés miatt a további pályázót nem kell olyan helyzetbe hozni, mintha a szerződést az ajánlatkérő vele köti meg és az teljesítésre is kerül. Ezért a további pályázónak az elmaradt szerződéskötésre hivatkozva érvényesített, elmaradt haszonként megjelölt kárigénye alaptalan. A pozitív szerződési érdek vagy teljesítési érdek körébe tartozó károk megtérítésére ugyanis csak érvényes szerződésből eredő kötelezettségek megsértése esetén lehet kötelezni a szerződésszegő felet.
- II. A közbeszerzési szabályok megsértésével nyertesnek minősített pályázóval történő szerződéskötés önmagában – okozati összefüggés hiányában – a kárfelelősséget nem alapozza meg.

[Ptk. 339. § (1) bek., 355. § (4) bek.] (Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.22.102/2011/3.)

ÍH 2012/2/76.

- I. A veszélyes üzem miatti tárgyi felelősség körébe csak olyan tevékenységek vonhatók, melyeknek folytatása során fellépő viszonylag csekély mértékű

rendellenesség vagy a tevékenység folytatójának csekélyebb mértékű vétkeisége is súlyos kárral vagy egyszerre nagyobb számú személy életét, testi épségét vagy vagyonát fenyegető veszélyhelyzet kialakulásával járhat. A nyílt láng használata vagy kis mennyiségű gyújtófolyadék alkalmazása önmagában nem minősül fokozott veszéllyel járó tevékenységnek.

- II. A tűzgyújtás az általános elvárhatóság követelményének akkor felel meg, ha úgy végzik, hogy azt folyamatos ellenőrzés alatt tartják és bármikor meg tudják szakítani. A kártérítés általános szabályai alapján állapítható meg annak a személynek a felelőssége, aki gyújtófolyadék parázsra öntésével a mellette álló kiskorú égési sérülését okozza.
- III. A gondozó vétkes magatartása a károsult vétőképtelen terhére nem számítható be és nem ad alapot kármegosztás alkalmazására.

[Ptk. 339. § (1) bek., 345. § (1) bek., 347. § (1) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.22.032/2010/6.)

ÍH 2012/2/78.

- I. Az érvénytelenségre alapított eredeti állapot helyreállítása iránti kereset marasztalásra irányuló keresetnek minősül, amely mellett nem lehet önálló keresetnek tekinteni az érvénytelenség megállapítására irányuló kérelmet. Az ítélet rendelkező részében nincs helye az érvénytelenség megállapításának, hanem az az ítélet indokolására tartozik mint a jogalap körében vizsgálandó kérdés.
- II. Az eredeti állapot helyreállításának valamennyi szolgáltatásra ki kell terjednie, a nyújtott szolgáltatások kölcsönös és egyidejű visszatérítéséről kell rendelkeznie a bíróságnak.
- III. A tulajdoni állapot visszaállítása iránti kereset teljesítése esetén a bíróság döntését az ítélet rendelkező része tartalmazza, akként, hogy a tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartásból való törlésének tűrésére kötelezi a bejegyzett személyt. Ezen ítéleti rendelkezést nem helyettesítheti pusztán a földhivatal megkeresése.
- IV. Az elhunyt jogelőd tulajdonjogának visszaállítására jogképességének elvesztése miatt nincs lehetőség. Az anyagi jogi alapon bekövetkezett jogutódlásra figyelemmel – a jogelőd tulajdonjogára hivatkozással – a jogutód az örökléssel megszerzett tulajdonjoga bejegyzését kérheti.

[Ptk. 17. § (1)-(3) bek., 237. § (1) bek.; Inytv. 62. § (1) bek. a) pont]
(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.721/2011/3.)

ÍH 2012/2/80.

Az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésével egyidejűleg a per tárgyalásának felfüggesztéséről rendelkező végzés ellen nincs helye fellebbezésnek [Pp. 152. § (1)-(2) bek., 155. § (3) bek., 233. § (1) bek., (3) bek. b) pont; 1989. évi XXXII. tv. (rég. Abtv.) 38. § (1) bek.; 35/2011. (V. 6.) AB határozat].
(Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.25.206/2012/3.)

ÍH 2012/2/81.

- I. Ha a bíró az előtte folyamatban lévő eljárásban alkalmazandó jog alkotmányellenességét észleli, köteles az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni.
- II. Ha korábban már alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabály tekintetében az Alkotmánybíróság csak konkrét alkalmazási tilalmat rendelt el, a bíró az ezzel azonos ténybeli és jogi alapból származó peres eljárásban – annak felfüggesztése mellett – kezdeményezi az alkalmazási tilalom kimondására irányuló eljárást, mely eljárásban az Alkotmánybíróság érdemben vizsgálja az indítványt, annak érdekében, hogy a már alkotmányellenesnek talált és megsemmisített jogszabály alkalmazására ne kerüljön sor.

[1989. évi XXXII. tv. (rég. Abtv.) 38. § (1) bek.; 35/2011. (V. 6.) AB határozat]
(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.919/2010/7-I.)

ÍH 2012/3/115.

A Magyar Állammal szemben személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt közvetlenül nem érvényesíthető igény, mert az állam csak mint a vagyoni jogviszonyok alanya rendelkezik jogi személyiséggel.

A személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt indított per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva nem alkalmas arra, hogy a különböző eljárások során hozott döntések tekintetében a bíróság – nem fellebbviteli bíróságként – állást foglaljon, vagy szakmai véleményt adjon. A személyiségi jogi per nem szolgálhat általános jogorvoslati fórumként.

[Ptk. 28. § (1) bek., 75. §, 84. § (1) bek., 339. § (1) bek., 349. § (1) bek.; Pp. 2. § (3) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.061/2012/6.)

ÍH 2012/3/117.

- I. A nem vagyoni kárigény elbírálása körében nem a közigazgatási szervek által lefolytatott eljárás jogszerűtlenségének van jelentősége, hanem annak, hogy ezen eljárás során megsértették-e az igényérvényesítő személyhez fűződő jogát, és ezzel okozati összefüggésben kimutatható-e olyan hátrány, ami csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható.
- II. Személyhez fűződő jog megsértése miatti nem vagyoni kár iránti igény érvényesítésénél is szükséges a jogsértéssel okozott kár bekövetkeztének bizonyítása, mert a személyiségi jogsértéssel összefüggő hátrány bekövetkezése általában nem minősül köztudomású ténynek.

[Ptk. 84. § (1) bek. e) pont, 339. § (1) bek., 349. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.567/2010/10.)

ÍH 2012/3/118.

- I. Ha jogszabály kötelező versenyeztetési eljárást ír elő, a pályázat a szerződés megkötését megelőző, a szerződő fél kiválasztására irányuló eljárás, így a pályázat nélküli szerződéskötés lehetőségének kérdése az ajánlat megtétele és elfogadása előtt vizsgálandó. A pályáztatás nélküli értékesítéshez szükséges feltétel, nevezetesen a közérdekű cél fennállása a szerződés lényeges tartalmi

elemének nem minősül, az olyan objektív körülmény, amelyre nézve akarathiba nem állhat fenn, ezért a szerződés színleltsége ilyen okból fogalmilag kizárt.

- II. Jogszabály megkerülésére irányuló a szerződés, ha a felek látszólag jogszabályszerű szerződést kötnek, de a kötelelem valójában az alkalmazott jog társadalmi rendeltetésével ellentétes célra irányul, mivel az a felek által közösen szem előtt tartott, eltítkolt cél megvalósításának az eszköze. Így jogszabály megkerülésére irányul a kötelelem, ha a szerződő felek az elidegenítésre törvényben előírt kötelező versenyeztetési eljárást cserével történő átruházási móddal kerülnek meg – látszólag eleget téve a cserére vonatkozó jogszabályi feltételek teljesülésének –, biztosítva ezáltal saját üzleti, illetve egyéb szempontjaik érvényesülését.
- III. A jogi személy – személyisége jogi jellegéből adódóan – tevékenységét csak természetes személyek útján gyakorolhatja, mely személyek eljárása a jogi személy tevékenységének minősül. A jogi személy valamely vezetőjének, munkaszervezete tagjának vagy testületének, testületi tagjának a jogi személy nevében kifejtett tevékenysége a jogi személy eljárásával esik egy megítélés alá. A jogi személy általi ügyletkötés során a jogi személy nevében eljáró természetes személyeknek önálló ügyleti akarata nincs, az ügyletkötésre feljogosító testületi döntés nem értékelhető egyéni szerződési akaratok összességéként.

[Ptk. 2. § (2) bek., 4. § (4) bek., 200. § (2) bek., 201. § (2) bek., 205. § (1), (2) bek., 207. § (6) bek., 210. § (3) bek., 227. § (2) bek., 234. § (1) bek., 237. § (1) bek. 378. §; 1996. évi LIII. törvény 4. § b) pont, 5. § (1), (3) bek., 6. § (2) bek., 7. § (2) bek. c) pont, 16. § (5) bek., 17. § (2) bek.; 2001. évi CXVI. törvény 13. § (1), (4), (7) bek.; 2007. évi CVI. törvény 2. § (1) bek., 7. § (4) bek., 34. § (2) bek. a), b) pont, 35. § (2) bek.; 2010. évi LXXXVII. törvény 1. §, 3. § (1) bek., 34. § (2) bek.; 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 15. § (1), (4) bek., 41. § (6) bek., 48. §]
(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.237/2012/10.)

ÍH 2012/3/125.

- I. A tartási szerződés szerencse jellege kizárja azt, hogy a szerződéskötés időpontjában a szolgáltatás, ellenszolgáltatás arányosságának kérdése vizsgálható legyen.
- II. A tartási kötelezettség nem szerződésszerű teljesítése az érvénytelenség utólagos megállapításának jogkövetkezményét nem eredményezheti, hanem a jogosultnak a szerződés megszüntetése iránti igényét alapozhatja meg.
- III. A tartási szerződés érvényességét nem érinti az, ha a szerződéskötés időpontjában az eltartottnak a szerződéssel lekötött ingatlanra vonatkozó tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba még nem jegyezték be, de annak megszerzésére érvényes kötelmi jogcíme van.

[Ptk. 200. § (2) bek., 202. §, 207. § (6) bek., 586. § (1) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.764/2010/4.)

ÍH 2012/3/128.

A társadalmi szervezet a közgyűlése által meghozott határozathoz kötve van, mind az egyesület, mind annak tagjai és tisztségviselői a közgyűlés döntésének megfelelő eljárásra kötelesek. A tisztségviselők tisztségével kapcsolatos közgyűlési

határozatoknak a társadalmi szervezetek nyilvántartásán történő átvezetésére irányuló kérelem elintézéséig a társadalmi szervezet belső jogviszonyait érintő olyan függő jogi helyzet áll elő, amelyet a változás bejegyzése illetve a kérelem elutasítása old fel. Ezért e belső jogviszonyok tekintetében a korábbi elnök a lemondását illetve az ennek tudomásul vétele tárgyában hozott közgyűlési határozatot követően mindaddig nem gyakorolhatja ismételten az elnöki jogkört, amíg a változás bejegyzésére irányuló kérelem jogerősen elutasításra nem kerül, vagy a közgyűlés ismételten elnökké nem választja. [1989. évi II. törvény (Etv.) 3. § (1) bek., 6. § (1) bek., 10. § (1), (2) bek., 11. § (1)-(3) bek., 16. §; Ptk. 29. § (3), (4) bek.; Pp. 123. §] (Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.593/2011/5.)

ÍH 2012/3/129.

- I. A szakszervezeti tagsági viszony, valamint az ebből adódó tisztségviselés olyan speciális jogviszony, amelyre a polgári jog szerződésre vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók. A tagsági viszonyon alapuló jogosultságok és kötelezettségek megszegésének kötelmi jogkövetkezménye nem lehet, a jogviszonyra a szerződés érvénytelenségére vonatkozó polgári jogi szabályok sem alkalmazhatók.
- II. A szakszervezet kongresszusa által hozott határozattal szemben a jogok megóvására az egyesülési jogról szóló törvényben meghatározott keresetindítás szolgál. Amennyiben e jogérvényesítési lehetőséget a tag nem veszi igénybe, mulasztását utólag nem válthatja ki, az ebből származó jogkövetkezményeket nem kerülheti meg a Pp. 123. §-ában foglalt megállapítási kereset indításával.

[1989. évi II. törvény (Etv.) 2. § (2) bek., 10. § (1) bek., 16. § (2) bek. a), b) pont; Ptk. 200. § (2) bek., 237. §; Pp. 123. §] (Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.22.247/2011/6.)

ÍH 2012/4/163.

Jóerkölcsbe ütközik a biztosítéki céllal vételi jogot alapító szerződés, ha az abban meghatározott vételár a forgalmi értéknél lényegesen alacsonyabb összegben úgy kerül meghatározásra, hogy az az úgynevezett hitelfedezeti értéknek felel meg anélkül, hogy ennek alkalmazásáról a felek kifejezetten megállapodtak volna. A biztosítéki cél önmagában nem indokolja az opciós vételár ily módon való meghatározását, sőt éppen kizárja, mert a vagyoni előnyszerzés lehetősége a biztosíték rendeltetésével nem fér össze. [Pp. 123. §; Ptk. 2. § (2) bek., 200. § (2) bek., 202. §, 234. § (1) bek., 375. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.080/2011/7.)

ÍH 2012/4/167.

- I. A jogos védelmi helyzet fennállása és a védekezés szükséges mértékének esetleges túllépése nem vizsgálható, ha kárigényt a támadó fél halála miatt annak szülei saját jogukon érvényesítenek. Ilyen esetben nem a támadó és a védekező közti jogviszonyt rendező szabályok irányadók, ezért a károkozó félnek azt kell bizonyítania, hogy magatartása az általános elvárhatósági követelményeknek megfelelt.
- II. A polgári perben nem a büntető eljárás sértettjének a közrehatását, hanem a saját jogon kártérítési keresetet előterjesztő hozzátartozók közrehatását kell vizsgálni.

III. Általános kártérítés mérlegelés útján nem ítélt meg, ha a kárigény alapjául előadott tények, köztük a kár bekövetkezése nem bizonyított.
[Ptk. 339. § (1) bek., 340. § (1) bek., 343. §, 359. § (1) bek.; PK 49. sz. állásfoglalás]
(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.712/2010/5.)

ÍH 2012/4/168.

A károsult saját jogán érvényesített, a hozzátartozó halálával összefüggő kárigényének elbírálása során nincs helye kármegosztás alkalmazásának azon az alapon, hogy az elhalt hozzátartozó a kár bekövetkeztében felróható magatartással közrehatott. [Ptk. 337. § (1) bek., 339. § (1) bek., 344. § (1) bek., 345. § (1)-(2) bek., 355. § (1) bek., 360. § (1) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.783/2011/6.)

ÍH 2012/4/169.

A közös károkozók felelőssége egyetemleges a károsulttal szemben akkor is, ha a károsultat kisebb fokban közrehatás terheli a kár bekövetkezésében. [Ptk. 318. §, 339. § (1) bek., 340. §, 344. § (3) bek.; 1993. évi LXXVIII. tv. (Ltv.) 7. § (1), (2) bek., 8. §; 1997. évi CLVII. tv. (Thtv.) 16. § (1) bek., 33. § b) pont és 27/1996. BM rendelet 10. § (3) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.246/2006/4.)

ÍH 2012/4/170.

- I. Ha jogerős közbenső ítélet a károkozó járadékfizetési kötelezettségét már megállapította, a kereset összecszerúsége körében folytatódó perben a kártérítési felelősség fennállásának és terjedelmének ismételt vizsgálatára – így a károkozó méltányosságból való járadékfizetés alóli mentesítésére – nincs eljárásjogi lehetőség.
- II. Ha a károkozó kártérítésként jövedelempótló járadék fizetésére köteles, annak magában kell foglalnia a jövedelemadó összegét is, ellenkező esetben a károsult az elmaradt keresetének megfelelő összeghez nem jut hozzá.
- III. Ha a károsult a balesetet olyan időben szenvedte el, amikor középiskolai tanulmányait még nem fejezte be, fogalmilag kizárt, hogy a bíróság az ő vagy a vele azonos tevékenységet folytató tanulóknak az előző évben elért vagy a baleset idején fennállott jövedelmét vizsgálhassa. Amennyiben azonban aggálytalanul megállapítható, hogy a károsultnak tanulmányai befejezésével reális esélye lett volna arra, hogy a képzettségének megfelelő munkakörben elhelyezkedhessen és ott munkájával saját megélhetését biztosítsa, folyamatosan felmerülő jövedelem-kiesésben jelentkező kárát az általános kártérítés szabályai szerint érvényesítheti.

[Ptk. 355. § (1) bek., 357. §, 359. § (1) bek. ; Pp. 229. § (1) bek. és 213. § (3) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.907/2008/6.)

ÍH 2012/4/171.

- I. A közös károkozók között a kár felosztása során a felróhatóság arányára kell figyelemmel lenni, e körben nincs jogi jelentősége sem a kárhoz vezető

körülményeknek, sem annak, hogy ezek milyen mértékben hatottak közre a kár bekövetkezésében.

- II. A felelősségbiztosító által a felperes helyett kifizetett kártérítést a közös károkozók egymás közötti elszámolása során a felperes által teljesített kártérítésnek kell tekinteni.

[Ptk. 344. § (1), (2) bek., 559. § (1) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf. 20.302/2010/6.)

ÍH 2012/4/173.

Az internetes újság, hírportál sajtóterméknek minősül, ezért a helyreigazító közleményt az erre irányuló igény kézhezvételét követő 5 napon belül kell közölnie. Az internetes hírportálon való megjelenés esetén a sajtó-helyreigazítási kérelemre vonatkozóan a lineáris médiaszolgáltatásra irányadó határidők nem érvényesülhetnek.

[Pp. 342. § (1) bek., 343. § (3) bek.; 2010. évi CIV. tv. (Smtv.) 1. § 5-6. pontja, 12. § (2) bek.; 4/2003. PJE határozat]

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.778/2012/5.)

**A Bírósági Döntések Tára című folyóiratban
2012. évben megjelent határozatok**

BDT 2012/1/5.

- I. Óvadékkal csak a pénzben meghatározott vagy pénzben meghatározható követelés biztosítható. Nem minősül óvadékalapításnak az a megállapodás, amely szerint magatartási szabályok betartására vonatkozó kötelezettségvállalás biztosítékként történik a pénzösszeg átadása.
- II. Az óvadéki szerződés érvényességének nem feltétele a szerződés írásba foglalása, a felek által kikötött alaktság csak akkor érvényességi feltétel, ha a felek ebben kifejezetten megállapodnak.

[Ptk. 270. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.904/2010/7.

BDT 2012/1/7.

Ha az előszerződés megkötését követően, de a végleges szerződés megkötése előtt a vevő az elővásárlási joga ellenére hozzájárul az ingatlan más személy részére történő értékesítéséhez, az előszerződés megszűnik, a felek közös megállapodása következtében a szerződés teljesítése lehetetlenül, az elállás esetére kikötött bánatpénz sem érvényesíthető.

[Ptk. 320. § (2) bek., 373. § (1) bek., 208.§ (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.361/2010/4.

BDT 2012/1/19.

- I. A járadék tekintetében előzetesen végrehajtható ítélet a határozathozatal előtt lejárt járadékokra is kiterjed, ha az ítélet nem mellőzte e körben az előzetes végrehajthatóság kimondását.
- II. Az adós elnehezült anyagi helyzete nem ok a végrehajtás elrendelésének mellőzésére.

[Pp. 231. § a; Vht. 13. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 3.Pkf.26.095/2011/1.

BDT 2012/1/20.

Amennyiben az egyszer kiállított végrehajtási lappal elrendelt végrehajtás a költségelőlegezés elmulasztása folytán szünetelést követően megszűnt, a végrehajtást kérő új végrehajtási eljárást kezdeményezhet. A végrehajtási eljárás ily módon történt megszűnése ugyanis nem jelenti a követelés megszűnését, ezért a végrehajtási lapot ismételt kérelemre – egyéb akadály hiányában – ki kell állítani. A végrehajtás elrendelése nem tagadható meg arra hivatkozással, hogy minden ügyben egy végrehajtási lapot kell kiállítani, mivel e szabály az esetleges többes végrehajtás elkerülését célozza, ami a végrehajtás törvény erejénél fogva bekövetkezett megszűnése folytán nyilvánvalóan nem áll fenn.

[ht. 52. § e) pont, 54. § (3) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 3.Pkf.26.477/2011/1.

BDT 2012/2/26.

A jogviszonyban részt vevő felek személyét a szerződés alapján és annak létrejötte idejére vetítve kell vizsgálni. Az utóbb tett tartozáselismerés nem változtathat a jogviszony alanyain, mivel a tartozás nem az elismeréssel jön létre, hanem a kötelezettséget a szerződés keletkezteti. Ezért a tartozáselismerés szövegéből nem vonható le következtetés arra nézve, hogy az időben korábban megkötött szerződésnek kik voltak az alanyai.

[Ptk. 205. § (1) bek.; Pp. 206. § (1) bek., 523. §]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.625/2011/4.

BDT 2012/2/27.

- I. A szerződés jóerkölcsbe ütköző volta akkor állapítható meg, ha az elérni kívánt cél, illetve a szerződés tárgya vagy az ott kikötött szolgáltatások jellege nyilvánvalóan sérti az általánosan elfogadott társadalmi normákat, illetve olyan szolgáltatásért kötnek ki ellenszolgáltatást, melyért erkölcstelennek minősül az ellentételezés elvárása és elfogadása. Mindezen körülmények bizonyítása az erre hivatkozó fél kötelessége.
- II. A tévedésre alapított megtámadás esetén a tévedésnek a szerződés lényeges eleme tekintetében kell fennállnia. A szerződő félnek az a hivatkozása, hogy „tévedett” amikor a szerződést aláírta, ellentétes a tévedés jogi fogalmával, mivel a szerződéskötési akarat hiányára utal, arra, hogy nem jött létre szerződés.
- III. A teljes bizonyító erejű magánokiratban foglaltakkal szemben az arra hivatkozó felet terheli az okiratban foglalt nyilatkozat ténybeli valótlanságának bizonyítása.

[Ptk. 200. § (2) bek.; 300. § (1) bek., 523. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.998/2010/5.

BDT 2012/2/29.

- I. A gépjárművek ütközése esetén a gépkocsi utasának okozott károkért a gépjárművek üzembentartóinak felelőssége a Ptk. fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályai alapján áll fenn.
- II. Az üzembentartók - mint közös károkozók - felelőssége a károsulttal szemben egyetemleges, míg az egymással szembeni jogviszonyukban a magatartásuk felrőhatósága arányában oszlik meg a felelősség.

[Ptk. 345. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.782/2010/5.

BDT 2012/3/47.

- I. Ha a bíró az elötte folyamatban lévő eljárásban alkalmazandó jog alkotmányellenességét észleli, köteles az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni.
- II. Ha korábban már alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabály tekintetében az Alkotmánybíróság csak konkrét alkalmazási tilalmat rendelt el, a bíró az ezzel azonos ténybeli és jogi alapból származó peres eljárásban – annak felfüggesztése mellett – kezdeményezi az alkalmazási tilalom kimondására irányuló eljárást, mely eljárásban az Alkotmánybíróság érdemben vizsgálja az indítványt, annak

érdekében, hogy a már alkotmányellenesnek talált és megsemmisített jogszabály alkalmazására ne kerüljön sor.

[1989. évi XXXII. tv. 38. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.919/2010/7-I.

BDT 2012/3/51.

- I. Amennyiben az üzletrész adásvételi szerződés teljesítése az eladó részéről foganatba megy, míg a vevő csak részben tesz eleget a vételár fizetési kötelezettségének, nincs akadálya annak, hogy a felek közös megállapodással a vételár-hátralék megfizetését részletekben teljesítendő kölcsönszerződésként határozzák meg. Az így létrejött kölcsönszerződés, a kötelezettségvállalás jogcímének felek általi megváltoztatása a Ptk.-ban szabályozott szerződésmódosítás egyik esete.
- II. Az engedményezés nincs írásbeli alakhoz kötve, szóban és ráutaló magatartással is engedményezhető a követelés. Amennyiben a követelés egyik jogosultja tanúként aláírja azt a kölcsönszerződést, melynek tartalma szerint az adós a teljes tartozást, így az őt megillető összeget is a másik hitelezőnek fizeti meg, ez ráutaló magatartással létrejött engedményezésnek minősül.

[Ptk. 523. § (1) bek., 277. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.393/2011/15.

BDT 2012/3/53.

- I. Fokozott veszéllyel jár az a tevékenység, amelynek a folytatása során fellépő, viszonylag csekély mértékű rendellenesség is súlyos kárral fenyegető veszélyhelyzetet alakíthat ki. Fokozottan veszélyes a tevékenység akkor is, ha folytatójának csekélyebb mértékű vétkessége súlyos kárveszéllyel fenyegető helyzetet teremthet, továbbá, ha egyszerre nagyobb számú személy életét, testi épségét, egészségét vagy vagyonát fenyegető kárveszélyt idéz elő.
- II. A fotocellás érzékelővel ellátott automata tolóajtó üzemben tartása nem minősül fokozott veszéllyel járó tevékenységnek. A működtető a kártérítés általános szabályai szerint felel, ha nem tesz eleget annak az általában elvárható követelménynek, miszerint a szerkezet működését úgy kell beállítani, hogy az ajtón való áthaladás bárki számára – életkortól, egészségi és fizikai állapottól függetlenül – biztonságos legyen.

[Ptk. 345. §]

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.22.067/2010/7.

BDT 2012/3/55.

- I. A jogszerűen meghozott közigazgatási határozatot nem teszi utólag jogellenessé a határozat meghozatala után kifejtett magatartás. Jogszabályt sért a másodfokú hatóság eljárása, ha a jogerős építési engedélyt arra hivatkozással semmisíti meg, hogy a kérelmező a jogerős, de nem végrehajtható határozat alapján építkezést folytatott.
- II. A jogerős építési engedély jogellenes megsemmisítése folytán a fennmaradási engedély megadásával együtt automatikusan kiszabott építésügyi bírság

közigazgatási jogkörben okozott kárként érvényesíthető a jogszabálysértő határozatot hozó hatósággal szemben.

- III. A kártérítési felelősség elbírálásánál az okozati összefüggés körében vizsgálandó, hogy a kárként érvényesített bírság kiszabását melyik szerv jogellenes magatartása idézte elő.

[Ptk. 349. § (1) bek., 339. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.051/2010/5.

BDT 2012/3/64.

- I. A beavatkozás iránti kérelem elbírálása során azt kell vizsgálni, hogy a kereseti kérelem teljesítéséhez vagy elutasításához fűződik-e közvetlen jogi érdekeltsége a beavatkozni kívánó személynek; a beavatkozás megengedése szempontjából a kereseti kérelem alátámasztásául szolgáló jogalapi hivatkozások nem bírnak jelentőséggel.
- II. A jogi érdekeltség akkor közvetlen és konkrét, ha a mások közötti per kimenetele a beavatkozni kívánó személy jogszabály vagy jogügylet folytán fennálló anyagi jogi jogosultságát vagy kötelezettségét befolyásolja. Nem elegendő e feltételhez az ügy érdemében hozandó döntés általi közvetett személyes érintettség.

[Pp. 54. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pkf.25.956/2011/3.

BDT 2012/4/74.

- I. Nemcsak a szerződéskötéskor átadott, hanem azt közvetlenül követően banki átutalás útján teljesített összeg is foglalónak minősül. A készpénzkímélő fizetési módok elterjedése következtében a szerződéskötés után közvetlenül a számlavezető pénzintézetnek adott átutalási megbízás a készpénz átadásával esik egy tekintet alá.
- II. A jogosult csak a foglalót meghaladó kára megtérítését követelheti a szerződés teljesítésének elmaradásáért felelős féltől.

[Ptk. 245. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.306/2011/4.

BDT 2012/4/77.

Az ingatlanközvetítő díjazásra akkor is igényt tarthat, ha a megbízó a szerződés megkötését a közvetített személlyel alapos ok nélkül tagadja meg. Az ingatlanközvetítőnek ehhez bizonyítania kell a közvetített személy ügyleti akaratának komolyságát és teljesítőképességét, valamint azt, hogy a megbízó megfelelő indok nélkül tagadta meg a vele való szerződéskötést. [Ptk. 474. § (1) bek., 277. § (4) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.596/2009/3.

BDT 2012/4/85.

Az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésével egyidejűleg a per tárgyalásának felfüggesztéséről rendelkező végzés ellen nincs helye fellebbezésnek. [Pp. 233. § (3) bekezdés b) pont; Abtv. 38. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.25.206/2012/3.

BDT 2012/5/96.

- I. A balesetet szenvedett hozzátartozó halála miatt keletkezett, egyrészt költségként és kiadásként jelentkező, másrészt a hozzátartozó elhalálozására visszavezethető, személyi hátrány formájában megjelenő kárigényt a hozzátartozók saját jogukon érvényesíthetik. Ilyen igény elbírálásakor a balesetet szenvedett személy esetleges felróható közrehatása nem értékelhető, kármegosztás alkalmazására nincs jogi lehetőség.
- II. A gyalogátkelőhelyen áthaladó gyalogos elsőbbségére tekintettel a járművezetőtől az adott helyzetben általában elvárható magatartás, hogy a kijelölt gyalogátkelőhelyet olyan sebességgel közelítse meg, ami lehetővé teszi a gyalogos számára az elsőbbség megadását, ezért a jármű sebességét úgy kell megválasztania, hogy az biztonságosan megállítható legyen abban az esetben is, ha a gyalogos másik jármű takarásából tűnik fel. Ezzel szemben a gyalogos számára a körütekintést és az áthaladás veszélytelenségéről való meggyőződést az úttestre történő lelépés előtt írja elő a jogszabály.
- III. A járadék a kár megtérítésének egyik formája, amelyet nem csupán tartás vagy tartás kiegészítése céljából lehet megállapítani, hanem alkalmazható akár az elvesztett jövedelem pótlására, akár az időszakonként visszatérően felmerülő költségek fedezésére.
- IV. A jogosult a 6 hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített tartásdíjat, életjáradékot, illetve a baleseti járadékot bírósági úton többé nem követelheti. Nem tartozik ebbe a körbe a balesetben megsérült személyt vagy annak hozzátartozóját, illetve a balesetben meghalt személy hozzátartozóját megillető ismétlődően, időszakonként visszatérő költségek pótlását célzó járadék.

[Ptk. 345. §]

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.340/2010/4.

BDT 2012/5/101.

- I. A megállapítási kereset eljárásjogi feltételei nem állnak fenn, ha a kereseti kérelem tartalmából az tűnik ki, hogy a kötelem érvénytelenségének megállapítása iránti igény önálló megállapítási keresetként való előterjesztésével a felperes valójában egy majdani tulajdoni igényének jogalapját kívánja megteremteni. A jogalap megállapítása érdekében önálló megállapítási per nem indítható, mivel ilyen esetben marasztalás is kérhető.
- II. A vitás vagy bizonytalan kérdések egyezséggel történő rendezése esetén a visszterhes szerződéseknél irányadó egyenértékűség nem vizsgálható.

[Ptk. 234. §; Ptk. 240. § (3) bek.; Pp. 123. §]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.221/2010/4.

BDT 2012/6/110.

Ha a bórszín miatti hátrányos megkülönböztetés ténye igazolt, a jogsértés megállapítása szempontjából annak nincs értékelhető jelentősége, hogy e megkülönböztető magatartás mögött áll-e rasszista szándék vagy nem. A bórszín miatti megkülönböztetéssel okozott megalázottság érzése köztudomásúan olyan hátrányt jelent, amelynek kompenzálására magasabb összegű nem vagyoni kártérítés

alkalmas. [Ptk. 76. §; Alkotmány 70/A. §; 2003. évi CXXV. tv. 8. § c) és t) pontjai, 12. §, 19. § (1) és (2) bek.]
Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.375/2011/4.

BDT 2012/6/115.

- I. Miniszter, országos hatáskörű szervezet vagy központi hivatal vezetője korlátozás nélkül jogosult az általános szerződési feltételként a fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítása érdekében közérdekű per indítására.
- II. Önmagában nem teszi tisztességtelenné az általános szerződési feltételt az a körülmény, hogy nem tartalmazza az olyan jogszabályi rendelkezést kikötésként, amely ennek hiányában is irányadó a jogviszonyra. A támadott kikötés tisztességtelenségét az összes, szerződéskötéskor fennállt körülmény értékelésével kell vizsgálni, beleértve a jogviszonyt érintő, adott esetben kogens jogszabályi rendelkezéseket is.

[Ptk. 209. § (1)-(2) bek.; Pfszvtv. 39. § (2) bek.; Ptké.II. 5. § b); 2010. évi CLVIII. tv. 116. §]

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.22.107/2011/3.

BDT 2012/6/121.

A kárért felelős személy az eredeti állapot helyreállításával, ha pedig az nem lehetséges, a kártérítéssel a károsultat olyan helyzetbe köteles hozni, mintha a kár nem következett volna be. Ha a károsult kára valamelyik végtagjának az elvesztéséből ered, a kárért felelős személy a kártérítési felelőssége körében köteles viselni azt a költséget, amivel a károsultat ért személyi hátrány a legteljesebb mértékben kiküszöbölhető, ezáltal az eredeti állapothoz legjobban hasonlító helyzet megteremthető. A károsult megalapozottan követelheti a kereskedelmi forgalomban elérhető művégtagok közül annak a beszerzését, amelyik az elvesztett végtagot a legteljesebb mértékben alkalmas pótolni. [Ptk. 346. § (1) bek., 355. § (1) és (4) bek.; 190/2004. Korm. r. 8. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.664/2010/5.

BDT 2012/6/122.

Az elmaradt vagyoni előny összegének a megállapítása során a bevétellel szemben költségként nem vehető figyelembe valamely vagyontárgyra a számviteli szabályok szerint alkalmazott értékcsökkenési leírás, mivel az nem minősül az adott vagyontárgy hasznosításával felmerülő tényleges kiadásnak. [Ptk. 355. § (4) bek., 340. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.424/2011/4

BDT 2012/7-8/136.

A kölcsönt nyújtó pénzügyintézet nem követ el személyhez fűződő jogsértést, ha az adós személyes adatait a fennálló követelés behajtása érdekében a PSZÁF engedélye alapján behajtással foglalkozó gazdálkodó szervezetnek átadja. A pénzügyi intézmény a banktitoknak minősülő adatot törvényi felhatalmazás alapján jogosult átadni a követeléskezelő, illetve behajtó szervezetnek, annak nem feltétele az érintett személy hozzájáruló nyilatkozatának beszerzése. [Avtv. 3. § (1) bek. a) és b) pont; Hpt. 51. § (1) bek. c) pont]

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.776/2011/6.

BDT 2012/7-8/139.

- I. Építkezéssel a szomszédos ingatlanban keletkező kártérítés fizetésére szerződésben is vállalható kötelezettség. Ebben az esetben a teljesítés feltételeit a szerződés rendelkezései és nem a kártérítés általános szabályai szerint kell vizsgálni.
- II. A közigazgatási határozattal szembeni fellebbezési jogról történő előzetes lemondás érvényességi feltételei
[Ptk. 198. § (1) bek., 207. §, 205. § (1) bek.]
Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.357/2011/3.

BDT 2012/7-8/141.

Az adóssal szemben folytatott végrehajtási eljárást a felszámolási eljárás megindítása esetén a bíróság megszünteti, és a végrehajtást kérő csak a felszámolási eljárásban igényelheti az adóssal szemben fennálló, jogerős ítélettel elbírált követelésének kielégítését. Ennek feltétele, hogy a felszámolási eljárásban a követelést bejelentse, mely kötelezettség elmulasztása jogvesztést von maga után. Ezért a felszámolási eljárásba bejelentkezni elmulasztott végrehajtást kérő arra sem jogosult, hogy a követelése kielégítési alapjának elvonására hivatkozással igényt érvényesíthessen.
[Ptk. 203. § (1) bek.; 1/2011. (VI. 15.) PK vélemény 11. pontja]
Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.458/2011/4.

BDT 2012/7-8/145.

- I. A túlbiztosítás nem zárja ki a biztosító szolgáltatási kötelezettségét, amit a biztosított vagyontárgy valóságos értéke szerinti biztosítási összeg erejéig köteles teljesíteni.
- II. Ha a biztosítási szerződés arról rendelkezik, hogy az új érték megállapításának alapja a károsodottal azonos nagyságú, kivitelezettségű és minőségű épület építésének költsége, a biztosító a károsodottal azonos paraméterekkel rendelkező lakóépület helyreállítási költségének a térítésére köteles. Nem kötelezhető az építhetőségi előírások változása folytán egy korszerűbb kivitelű épület helyreállítási költségének megtérítésére.
[Ptk. 548-558. §]
Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.426/2011/4.

BDT 2012/9/155.

- I. Ha jogszabály kötelező versenyeztetési eljárást ír elő, a pályázat a szerződés megkötését megelőző, a szerződő fél kiválasztására irányuló eljárás, így a pályázat nélküli szerződéskötés lehetőségének kérdése az ajánlat megtétele és elfogadása előtt vizsgálandó. A pályáztatás nélküli értékesítéshez szükséges feltétel, nevezetesen a közérdekű cél fennállása a szerződés lényeges tartalmi elemének nem minősül, az olyan objektív körülmény, amelyre nézve akarathiba nem állhat fenn, ezért a szerződés színleltsége ilyen okból fogalmilag kizárt.
- II. Jogszabály megkerülésére irányuló a szerződés, ha a felek látszólag jogszabályszerű szerződést kötnek, de a kötelelem valójában az alkalmazott jog

társadalmi rendeltetésével ellentétes célra irányul, mivel az a felek által közösen szem előtt tartott, eltitkolt cél megvalósításának az eszköze. Ha az elérendő cél megvalósulását jogszabályi korlátok akadályozzák, a felek által tanúsított magatartás kifelé azt tükrözi, hogy a jogszabályi feltételek teljesülnek, más korlátok pedig nem is állnak fenn. Ilyen esetben a felek színlegesen, csak látszólag tesznek eleget a jogszabályi követelményeknek, különösen a kógens, tehát a közvetlenül semmisséget eredményező jogszabályok betartására törekszenek. A szerződés jogszerű létrejöttét azonban más jellegű szabályok is akadályozhatják, sőt az egyes jogszabályokban rögzített alapelveknek való meg nem felelés is utalhat a szerződés jogellenes voltára.

- III. A jogi személy – személyisége jogi jellegéből adódóan – tevékenységét csak természetes személyek útján gyakorolhatja, mely személyek eljárása a jogi személy tevékenységének minősül. A jogi személy valamely vezetőjének, munkaszervezete tagjának vagy testületének, testületi tagjának a jogi személy nevében kifejtett tevékenysége a jogi személy eljárásával esik egy megítélés alá. A jogi személy általi ügyletkötés során a jogi személy nevében eljáró természetes személyeknek önálló ügyleti akarata nincs, az ügyletkötésre feljogosító testületi döntés nem értékelhető egyéni szerződési akaratok összességéként.

[Ptk. 234. §, 235. §]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.237/2012/10.²

BDT 2012/9/163.

- I. A törvény kizáró rendelkezésének a hiányában a biztosító több alkalommal is adhat halasztást a biztosítottnak a biztosítási díj megfizetésére és a halasztás időtartama meghaladhatja a 30 napot.
- II. Ahhoz, hogy a fizetési halasztás megakadályozza a biztosítási szerződés megszűnését, az szükséges, hogy a biztosítónak a halasztást engedélyező nyilatkozata a díj esedékességétől számított 30. nap eltelte előtt hatályossá váljon, azaz a biztosítotthoz megérkezzen.

[Ptk. 559. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.453/2011/6.

BDT 2012/9/170.

- I. A polgári perben való képviselet ellátására felhasználható meghatalmazásnak minden olyan tartalom megfelel, amelyből megállapítható, hogy a meghatalmazó képviseleti jogosultságot ad a meghatalmazott részére polgári peres ügyének vitelére. Nincs olyan jogszabályi megkötés, amely szükségessé tenné a per tárgyának és az eljáró bíróságnak a meghatalmazásban való feltüntetését.
- II. A keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítását nem alapozza meg az, hogy a felperes teljes terjedelemben nem csatolja be a bizonyítékát, csak hivatkozik rá.

[Pp. 69. §; Ütv. 26. §]

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.695/2012/2.

² A jogerős ítéletet a szélesebb szakmai közvélemény fokozott érdeklődésére figyelemmel tesszük közzé azzal a megjegyzéssel, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás kezdeményezhető.

BDT 2012/10/172.

A bírósági tárgyalás nyilvánossága az eljárás törvényességének garanciális eleme, ezért főszabályként nem a felek akaratának függvénye, hanem elsősorban a törvényes eljárás szempontjából fontos kritérium. A bírósági tárgyalás nem minősül olyan nyilvános eseménynek, amelyről készült tudósítás illusztrációjaként a fényképfelvétel készítéséhez a tárgyaláson résztvevő jogi képviselő hozzájárulására ne lenne szükség.

[Ptk. 75. § (1) bek., 80. §]

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.22.390/2011/3.

BDT 2012/10/175.

A kötelező felelősségbiztosítással nem rendelkező gépjármű által okozott kár megtérítéséért nem áll fenn a MABISZ helytállási kötelezettsége, amennyiben a károkozás a gépjármű javítási, karbantartási munkálatai során bekövetkezett üzemi balesettel függ össze.

[Ptk. 345. §, 355. §; 2004. (VI. 8.) Korm. r. 14-15. §]

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.251/2011/5.

BDT 2012/10/186.

- I. A jogerős közbenső ítéletet követően folytatódó eljárás tárgya már csak a követelés összegszerűsége lehet. A jogerős közbenső ítélettel elbírált kereseti kérelem ténybeli alapja nem változtatható meg, a jogerőhatás ugyanis a jogosultat is köti, ezért új tényelődásával nem teheti vitássá, hogy a károkozó mely jogellenes magatartásából eredően, milyen természetű kára keletkezett.
- II. A közbenső ítélet hozatala nem mentesíti a károsultat a kár összegének bizonyítása alól, mert nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe a közbenső ítélet által, mintha a bíróság a keresetét ítélettel bírálja el.
- III. A kár mértéke egyébként lehetséges bizonyításának elmulasztása általános kártérítést nem alapoz meg, a bizonyítás elmulasztása a kereset elutasításához vezet.

[Pp. 229. §; Ptk. 349. §, 339. §]

Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.527/2010/5.

BDT 2012/11/189.

Egyházak vallási szertartásain művek szabadon felhasználhatók, ha az előadás jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja, és az előadók nem részesülnek díjazásban. A hitellehez szükséges kiadványok, kegytárgyak árusítása nem tekinthető az egyház gazdasági-vállalkozási tevékenységének, ezért a szertartással egyidejűleg árusított kiadványokból származó alperesi bevétel szerzői jogi szempontból jövedelemnek nem tekinthető. [Szjt. 38. § (1) bek. e) pont; 1990. évi IV. tv. (Ltv.) 18. §]

Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.064/2012/4.

BDT 2012/11/191.

A kötvényekre vonatkozó adásvételi szerződéssel kapcsolatban az eladóként eljáró bank tájékoztatásának helytállónak, a valóságnak megfelelőnek kell lennie, illetve tartalmaznia kell minden olyan adatot, ami a kibocsátó, illetőleg az értékpapírban

foglalt kötelezettség teljesítésére garanciát vállaló személy piaci, gazdasági, pénzügyi, jogi helyzetének és annak várható alakulásának, valamint az értékpapírhoz kapcsolódó jogoknak a befektető részéről történő megalapozott megítéléséhez szükséges.

Ha a bank félrevezető tájékoztatással, a hiteles információk elhallgatásával a vele szerződő felet megtéveszti, megállapodásuk – eredményes megtámadás esetén – annak megkötése időpontjától kezdődő hatállyal érvénytelen, és a szerződéskötés előtt fennállt helyzetet vissza kell állítani.

A kötvényt vásárló fél a megtévesztést akkor ismeri fel, amikor konkrét tudomást szerez arról, hogy a szerződés megkötésekor a lényeges feltételek vonatkozásában a részére adott információk nem voltak teljes körűek, illetőleg valóságok.

[Tpt. 26. § (1) bek.; Ptk. 235. § (1) bek., 237. § (1) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.313/2011/3.

BDT 2012/11/194.

A megbízás nélküli ügyvitel a kizárólag más érdekében végzett önkéntes tevékenység jogi kereteit adja meg.

Nem megbízás nélküli ügyvivő az, aki a hivatkozott tevékenységet saját érdekében végzi; még akkor sem, ha úgy véli, eljárása a másik fél érdekeit is szolgálja.

[Ptk. 484. §]

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.149/2011/5.

BDT 2012/11/207.

A szerzői jog körébe eső biztosítási intézkedés szabályai csak a szerzői mű jogosulatlan felhasználójával szemben alkalmazhatók, ha a mű felhasználása engedély nélkül történik, illetve a felhasználó a szerzőtől kapott engedélyt túllépi.

A felhasználási szerződés megszegése – a díj nem fizetése – általában csak díjazási jogvitát eredményez, de nem minősül egyúttal szerzői jogi jogsértésnek is. Ebben az esetben a biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelem kapcsán azt kell vizsgálni, hogy a Vht. 187. § (1) bekezdés c) pont és a 185. § feltételei együttesen fennállnak-e.

[Szjt. 94/A. § (4) bek. a) pont; Vht. 187. § (1) bek. b), c) pont, 185. §]

Fővárosi Ítéltábla 3.Pkf.25.829/2012/2.

BDT 2012/12/224.

A bíróság a fél kérelméhez kötve van, ezért a végrehajtási lap visszavonása iránti kérelem nem bírálható el végrehajtás megszüntetése iránti kérelemként.

A felülvizsgálati eljárásban elrendelt végrehajtás felfüggesztése után a végrehajtási lap kiállítása hatálytalan, így a törvénysértően kiállított végrehajtási lapot vissza kell vonni.

A bíróságnak határoznia kell arról, melyik fél viseli a végrehajtási költségeket, de az összegéről való döntés nem tartozik a végrehajtást elrendelő bíróság hatáskörébe.

[Pp. 3. § (2) bek., 78. § (1) bek., 273. § (3) bek.; Vht. 9. §, 211. § (1) bek., 225. § (6) bek.]

Fővárosi Ítéltábla 3.Pkf.26.042/2012/1.